

การบริหารกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญด้วยวงจรคุณภาพของโรงเรียน
ในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่คง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2

Administration of Student-centered Activities with PDCA Cycle of School in
Mae Kong Educational Quality Development Network under Mea Hong Son
Primary Educational Service Area Office 2

วราพงศ์ บงกชกุลมุลย์¹

ธีระภัทร ประสมสุข²

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญด้วยวงจรคุณภาพ ปัญหาและข้อเสนอแนะการบริหารกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญด้วยวงจรคุณภาพของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่คง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 โดยใช้แบบสอบถามรวบรวมข้อมูลจากประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำนวน 36 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า การบริหารกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญด้วยวงจรคุณภาพของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่คง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาประชาธิปไตยอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการเรียนรู้โดยผสมผสานความรู้ คุณธรรม ค่านิยมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ อยู่ในระดับมาก ด้านการประเมินผลผู้เรียน อยู่ในระดับมาก ด้านการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง อยู่ในระดับมาก ด้านการเรียนรู้โดยความร่วมมือของครอบครัวและชุมชน อยู่ในระดับมาก และด้านการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนากระบวนการคิด การแก้ปัญหาโดยเน้นประสบการณ์ และการฝึกปฏิบัติ อยู่ในระดับน้อยตามลำดับ

ปัญหา คือ นักเรียนยังขาดความคิดสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ไม่สามารถคิดแตกต่างจากแบบอย่าง นักเรียนวิเคราะห์แก้ปัญหาด้วยตนเองได้น้อยมาก นักเรียนเห็นว่าการซื้อสิทธิ์ขายเสียงและโกงกินชาติเป็นเรื่องไกลตัว การประเมินผู้เรียนส่วนใหญ่ใช้แบบทดสอบ ชุมชนและสถานศึกษามีเวลาว่างไม่ตรงกันเนื่องจากต้องหาเลี้ยงชีพ ครูแสดงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ให้เด็กเห็น

ข้อเสนอแนะ คือ ควรส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักค้นคว้าความรู้ สรุป คิดวิเคราะห์ด้วยตนเองอยู่เสมอ ควรให้นักเรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเองโดยการลองผิดลองถูกโดยครูคอยให้ข้อเสนอแนะ ควรใช้เครื่องมือในการวัดผลประเมินผลที่หลากหลาย ครูควรเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านคุณธรรมจริยธรรมและการปฏิบัติตนในสังคมให้แก่นักเรียน ควรรณรงค์ไม่ซื้อสิทธิ์ขายเสียงและโกงกินชาติ ควรมีการวางแผนประชุมหารือร่วมกันกับชุมชน

¹ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่ email: worraphong_bon@northcm.ac.th

² คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่

คำสำคัญ: การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ วงจรคุณภาพ ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา

Abstract

The purposes of this research are to study the state, problems, and suggestions for the administration of student-centered activities with PDCA cycle of school in Mae Kong Educational Quality Development Network under Mea Hong Son Primary Educational Service Area Office 2. The samples of the research consisted of the executive and teachers; 36 in the total. The data was collected via questionnaires and then was analyzed by the statistical methods of frequency, percentage, mean, and standard deviation.

It found that overall the administration of student-centered activities with PDCA cycle of school in Mae Kong Educational Quality Development Network under Mea Hong Son Primary Educational Service Area Office 2 was at a high level. When considered by each aspect; ranked from high to low according to the value of the mean the learning-oriented democratic development, learning by incorporating the knowledge, moral values and desirable, the evaluation of students, the creation of knowledge by themselves, learning by cooperation of family and community, learning that focuses on developing problem solving thinking process by focusing on the experience and practice, respectively.

The problems were as follows: the students lack of ideas and creation of knowledge by themselves, students cannot think differently from the model, students analyze problems themselves very little, students that vote buying and corrupt nations as something distant, most of the students use the assessment test, the community and school have free time does not match since had to make a living, and the teacher show the undesirable behavior for children to see.

The suggestions were as follows: should encourage students to think critically about research that concluded with themselves, should the students to do the activities themselves by trial and error by the teacher to give suggestions, to use the tools in the evaluation range, teachers should set good examples in morality and their practice in society to the students, the campaign should not buy votes and corrupt nation, and there should be a planning meeting to discuss together with the community.

Keywords: Student-centered, PDCA Cycle, Educational quality development network

บทนำ

ทรัพยากรมนุษย์ เป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าซึ่งไม่สามารถประมาณค่าได้ หลายประเทศพัฒนาอย่างก้าวกระโดดอันเนื่องมาจากการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ อย่างเช่น ประเทศญี่ปุ่น สิงคโปร์ เป็นต้น ซึ่งมีรากฐานจากการพัฒนาระบบการศึกษาเพราะการศึกษาเปรียบเสมือนรากฐานของชีวิต ทั้งนี้เพราะการศึกษาเป็นการเปิดโลกแห่งความรู้ให้กับผู้คน ได้เห็นแสงสว่างของปัญญา การศึกษานั้นสามารถบันทึกลงหลายๆ สิ่งให้กับผู้คน ไม่ว่าจะเป็นความรู้ อาชีพ และการพัฒนาด้านต่างๆ นอกจากนั้นยังเป็นการยกระดับความคิดและพัฒนาทัศนคติด้านต่างๆ แก่ผู้คนได้อีกด้วย การพัฒนาคนให้มีคุณภาพและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ท้นต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตามยุคสมัย การศึกษาจึงต้องเป็นพลวัต นั่นคือ ต้องปรับเปลี่ยนให้ทันและสอดคล้องกับกระแสการเปลี่ยนแปลงของประเทศชาติและสังคมอยู่ตลอดเวลา (วัฒนา ระเบียบทุกข์, 2541 : 1) การบริหารงานในสถานศึกษาเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายและประสพผลสำเร็จสูงสุดขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการ เช่น การนำทฤษฎีการบริหารมาประยุกต์ใช้หรือกระบวนการบริหาร ซึ่งการบริหารที่ดีจะต้องอาศัยทักษะกระบวนการการบริหารงานเป็นหลัก ตลอดจนการพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาผู้บริหารสถานศึกษามีหน้าที่ในการบริหารจัดการงานในด้านต่างๆ ให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพและก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการศึกษา

องค์กรหลักที่ทำหน้าที่ในการจัดการศึกษาของชาติ คือ กระทรวงศึกษาธิการ ที่มุ่งเน้นจะพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545) โดยได้วางแนวทางการปฏิรูปการศึกษา ปี พ.ศ. 2539 ถึง พ.ศ. 2550 ให้มีการดำเนินการปฏิรูปพัฒนาไปพร้อมกัน 4 ด้าน คือ การปฏิรูปโรงเรียนและสถานศึกษา การปฏิรูปครูและบุคลากรทางการศึกษา การปฏิรูปหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน และการปฏิรูประบบบริหารทางการศึกษา (สุนันทา แก่นอาภาศ, 2548 : 3) ในด้านการปฏิรูปหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนนั้นได้กำหนดให้มีการปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างศักยภาพของผู้เรียนให้สามารถคิดเป็น ทำเป็น มีทักษะในการจัดการ มีค่านิยมและคุณธรรมที่ดีงาม และรักการแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง (รุ่ง แก้วแดง, 2541 : 8) ดังนั้นครูผู้สอนจะต้องพัฒนาการเรียนรู้เนื่องจากความรู้ที่ได้จากการรู้จักและเข้าใจตนเองนั้นจะส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนและการวางแผนพัฒนาหลักสูตรในชั้นเรียน ครูส่วนใหญ่มักใช้ประสบการณ์ที่ผ่านมาของคนในการจัดการเรียนการสอนกับเหตุการณ์หรือปัญหาที่เกิดขึ้นในระหว่างการสอน ประเทศไทยและวงการศึกษายังให้ความสำคัญกับประสบการณ์ที่ผ่านมาของครูน้อยมาก โดยมองว่าครูเป็นเพียงตัวกลางในการถ่ายทอดความรู้ไปสู่เรียนความรู้อยู่ในรูปของทฤษฎีต่างๆ และมาจากผู้เชี่ยวชาญทางการศึกษาเท่านั้น ประสบการณ์ที่ครูสะสมมักถูกละเลยหรือมองข้าม

วงจรคุณภาพกับการประยุกต์ใช้เพื่อบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญด้วยวงจรคุณภาพเป็นการทำงานที่เป็นระบบ มีเป้าหมายชัดเจน มีการดำเนินการตามแผน มีการตรวจสอบประเมินผล และมีการปรับปรุงแก้ไข เป็นวงจรต่อเนื่องเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จที่คาดหวังและเพื่อแสวงหาสภาพที่ดีกว่า และในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาได้นำแนวคิด

การบริหารอย่างมีคุณภาพมาประสมประสานและเลือกสรรกระบวนการ การขั้นตอน วิธีการหรือกิจกรรม
ที่เหมาะสมกับนโยบายและเป้าหมายของการจัดการศึกษาของชาติและเหมาะสมกับสถานศึกษา ตลอดจนสภาพ
และความต้องการของสังคม ดังนั้นการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารตามวงจรคุณภาพ (PDCA) ประกอบด้วย
ขั้นตอนที่ 1 การวางแผน (Plan) ได้แก่ การเตรียมการไว้ล่วงหน้าเพื่อจะทำงานให้สำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ
โดยกำหนดเป้าหมายจัดทำแผนตามเป้าหมาย แนวทางการดำเนินงาน ระยะเวลา งบประมาณ
ผู้รับผิดชอบ และการประเมินผล ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการตามแผน (Do) ได้แก่ การดำเนินงานต่อเนื่องจาก
การวางแผน โดยมีการอบรม ประชุมชี้แจง มอบหมายผู้รับผิดชอบ และให้การสนับสนุนงบประมาณ
ทรัพยากร บุคลากร และดำเนินการนิเทศ แนะนำ กำกับ ติดตาม เพื่อให้งานเป็นไปตามแผนที่กำหนด
ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบ (Check) ได้แก่ การประเมินผลการปฏิบัติตามแผน โดยจัดให้มีการประเมินผลตาม
แผนที่กำหนด วิเคราะห์ปัญหาและสาเหตุที่เกี่ยวข้องจากการเปรียบเทียบระหว่างเป้าหมายกับการดำเนิน
ตามแผนเพื่อจะทราบว่าต้องปรับปรุงแก้ไขอย่างไร ขั้นตอนที่ 4 การปรับปรุงแก้ไข (Act) ได้แก่ การนำผล
การวิเคราะห์ปัญหาและสาเหตุที่เกี่ยวข้องมาปรับปรุงแก้ไข และหากผลการดำเนินงานยังไม่เป็นไปตาม
เป้าหมายก็ต้องปรับเปลี่ยนวิธีการดำเนินงานใหม่ให้เหมาะสมในการวางแผนระยะต่อไป แต่ถ้าผลการประเมิน
พบว่างานสำเร็จตามเป้าหมายแล้ว ในการวางแผนครั้งต่อไปต้องปรับเปลี่ยนเป้าหมายให้สูงขึ้นเพื่อให้เกิด
การพัฒนา และจัดทำรายงานไว้เป็นหลักฐาน

โรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่คง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถม
ศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 ได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แต่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ
นักเรียนยังอยู่ในระดับไม่เป็นที่น่าพอใจ เมื่อนำผลการเรียนมาจัดลำดับแล้วแต่ละโรงเรียนยังพบว่า ครูเลือก
ใช้วิธีการสอนที่แตกต่างกันไปตามลักษณะเนื้อหาวิชาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน แต่ยังไม่อาจสรุป
ได้ว่าครูส่วนใหญ่ใช้วิธีการสอนใดในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รวมทั้งสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 ได้เลือกใช้กลยุทธ์เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางและกลยุทธ์
ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในกลยุทธ์ที่ 5 บริหารจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ
ตามหลักธรรมาภิบาล เน้นการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษา ประกอบ
กับจากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร (สุรัชย์ สุขสกุลชัย, 2557 : 51 - 52) ได้ให้ข้อคิดว่าการบริหารขาดการนิเทศ
ติดตามการปฏิบัติงานที่เป็นระบบและต่อเนื่อง และไม่มีแผนการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลอย่าง
เป็นระบบและต่อเนื่อง

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาการบริหารกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญด้วยวงจร
คุณภาพของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่คง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 เพื่อนำผลการวิจัยมาเป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงสภาพ
การจัดการการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและเป็นข้อมูลให้หน่วยงานหรือสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องสามารถใช้
เป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างต่อเนื่อง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญด้วยวงจรคุณภาพของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่คง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2
2. เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะการบริหารกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญด้วยวงจรคุณภาพของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่คง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2

ประโยชน์ของการวิจัย

1. ทำให้ทราบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีต่อการบริหารกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญด้วยวงจรคุณภาพของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่คง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2
2. ทำให้ทราบปัญหาและข้อเสนอแนะการบริหารกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญด้วยวงจรคุณภาพของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่คง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเรื่องการบริหารกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญด้วยวงจรคุณภาพของศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่คง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัยไว้ดังนี้

ขอบเขตเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการบริหารกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญด้วยวงจรคุณภาพของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่คง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2

1. ด้านการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง
2. ด้านการเรียนรู้โดยมุ่งพัฒนากระบวนการคิด การแก้ปัญหาโดยประสบการณ์ การฝึกปฏิบัติ
3. ด้านการเรียนรู้โดยผสมผสานความรู้คุณธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์
4. ด้านการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาประชาธิปไตย
5. ด้านการจัดการเรียนรู้โดยอาศัยความร่วมมือของครอบครัวและชุมชน
6. ด้านการประเมินผลผู้เรียนโดยใช้วงจรคุณภาพ

ขอบเขตประชากร

ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่คง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 36 คน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่คง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 36 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามเพื่อวิจัย เรื่อง การบริหารกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญด้วยวงจรคุณภาพของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่คง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 ซึ่งมีเนื้อหาและรูปแบบดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญด้วยวงจรคุณภาพของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่คง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะการบริหารกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญด้วยวงจรคุณภาพของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่คง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open Ended)

2. การหาคุณภาพเครื่องมือ

ได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

2.1 ศึกษาค้นคว้าจากตำรา เอกสาร ทฤษฎี แนวคิด งานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งภายในประเทศและต่างประเทศเกี่ยวกับการบริหารกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญด้วยวงจรคุณภาพของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่คง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 และรายละเอียดวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2.2 ศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือและปรับแบบสอบถาม

2.3 ศึกษาความหมาย ทฤษฎี หลักการ แนวคิด องค์ประกอบ เพื่อทำนิยามศัพท์ในการวิจัยและนำนิยามเชิงปฏิบัติการมาเป็นแนวทางในการสร้างข้อคำถาม

2.4 นำแบบสอบถามฉบับร่างที่จัดทำขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบแก้ไขให้มีความตรงและความสมบูรณ์ของเนื้อหา รวมทั้งการใช้ภาษาที่เหมาะสม

2.5 นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาจากอาจารย์ที่ปรึกษาเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล แล้วนำแบบสอบถามไปหาค่าดัชนีความสอดคล้อง Index of Item-Objective Congruence (IOC) โดยพิจารณาข้อที่มีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.60 เป็นต้นไป

2.6 นำแบบสอบถามมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ เมื่อปรับปรุงแก้ไขแล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง

2.7 นำแบบสอบถามที่จัดทำสมบูรณ์แล้วไปทดลองใช้ (Try-out) กับประชากรที่มีใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 ชุด ประกอบด้วยครูในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาศิลาทอง จำนวน 30 คน

2.8 นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้แล้วมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาตามวิธี Cronbach's Alpha Coefficient ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.9020

2.9 จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อเตรียมส่งไปยังประชากรในการวิจัย ซึ่งได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่คง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2

การรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังต่อไปนี้

1. ขอนหนังสือจากสาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่ ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่คง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยขอนหนังสือจากสาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่ ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่คง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2

3. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

4. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์ทุกฉบับ

5. จำแนกแบบสอบถามโดยการคัดแยกฉบับตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามแล้วนำคะแนนที่ได้จัดพิมพ์ลงเครื่องคอมพิวเตอร์เพื่อเตรียมการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยนี้จะประมวผลในการหาค่าการบริหารกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญด้วยวงจรคุณภาพของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่คง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2

ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. วิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามประชากรจำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้ความถี่และค่าร้อยละเสนอในรูปแบบตาราง

2. วิเคราะห์การบริหารกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญด้วยวงจรคุณภาพของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่คง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน

เขต 2 โดยหาการค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยรวมและรายด้าน เสนอในรูปแบบตารางแล้วนำ
ผลการวิเคราะห์ทางสถิติมาแปลผลของข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ (บุญชุม ศรีสะอาด,
2556 : 121)

4.51 – 5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

3.51 – 4.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

2.51 – 3.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

1.51 – 2.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

1.00 – 1.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาและข้อเสนอแนะโดยสรุปจากความถี่ของผู้ตอบหรือแสดง
ความคิดเห็นและอธิบายผล

4. นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อสรุปและอธิบายผล

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

การบริหารกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญด้วยวงจรมหาวิทยาลัยของโรงเรียนในศูนย์
เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่คง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2
โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.68$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ
ด้านการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาประชาธิปไตย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.52$) รองลงมาคือ ด้านการเรียนรู้โดย
ผสมผสานความรู้ คุณธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.96$) ด้านการประเมิน
ผลผู้เรียน อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.79$) ด้านการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.78$)
ด้านการเรียนรู้โดยความร่วมมือของครอบครัวและชุมชน อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.60$) ตามลำดับ ส่วนด้าน
การเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาระบบการคิด การแก้ปัญหาโดยเน้นประสบการณ์ และการฝึกปฏิบัติ มีการปฏิบัติ
อยู่ในระดับน้อย ($\mu = 2.48$) หากพิจารณาเป็นรายด้านสรุปผลได้ดังนี้

ด้านการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.78$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ
เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ มีการกำหนดโครงสร้างที่งานและมอบหมาย
ความรับผิดชอบการจัดแหล่งเรียนรู้ อุปกรณ์การเรียนการสอนให้แก่แก่นักเรียนทุกคน การจัดการเรียนการสอนให้
นักเรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ที่มุ่งเน้นให้นักเรียนลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง อยู่ในระดับ
มาก ($\mu = 4.03$) รองลงมา มีการตรวจสอบโดยการสรุปผลการดำเนินงานการจัดแหล่งเรียนรู้ อุปกรณ์
การเรียนการสอนให้แก่แก่นักเรียนทุกคน การจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้เดิมกับ
ความรู้ใหม่ที่มุ่งเน้นให้นักเรียนลงมือปฏิบัติด้วยตนเองอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.97$) มีการกำหนดวัตถุประสงค์
และขอบเขตการดำเนินงาน จัดแหล่งเรียนรู้ อุปกรณ์การเรียนการสอนให้แก่แก่นักเรียนทุกคน จัดการเรียนการสอน
ให้นักเรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ที่มุ่งเน้นให้นักเรียนลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง อยู่ในระดับ
มาก ($\mu = 3.94$) ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยลำดับสุดท้าย คือ มีการปรับปรุงการดำเนินการจัดทำแผน

ขยายผล เพื่อต่อยอดปรับปรุงการจัดแหล่งเรียนรู้ อุปกรณ์การเรียนการสอนให้แก่นักเรียนทุกคน การจัด
การเรียนการสอนให้นักเรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ที่มุ่งเน้นให้นักเรียนลงมือปฏิบัติด้วย
ตนเอง อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.42$)

ด้านการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนากระบวนการคิด การแก้ปัญหาโดยเน้นประสบการณ์ และการฝึกปฏิบัติ
โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\mu = 2.48$) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ
แรก คือ มีการปรับปรุงการดำเนินการจัดทำแผนขยายผลเพื่อต่อยอดปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน
ที่กระตุ้นให้นักเรียนแก้ปัญหาด้วยตนเองและรวมกลุ่มอภิปรายแนวทางแก้ปัญหาที่ให้นักเรียนมีส่วนร่วม
ในทุกขั้นตอนโดยสร้างสถานการณ์จำลองให้นักเรียนได้ร่วมคิดและร่วมแก้ปัญหา อยู่ในระดับปานกลาง
($\mu = 2.81$) รองลงมา มีการปรับปรุงงานผ่านเครื่องมือและเทคนิคที่เลือกใช้จัดการเรียนการสอนที่กระตุ้น
ให้นักเรียนแก้ปัญหาด้วยตนเองและรวมกลุ่มอภิปรายแนวทางแก้ปัญหาที่ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน
โดยสร้างสถานการณ์จำลองให้นักเรียนได้ร่วมคิดและร่วมแก้ปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 2.58$)
มีการวางแผนโดยการกำหนดวัตถุประสงค์และขอบเขตการดำเนินงาน การจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้
นักเรียนแก้ปัญหาด้วยตนเองและรวมกลุ่มอภิปรายแนวทางแก้ปัญหาที่ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน
โดยสร้างสถานการณ์จำลองให้นักเรียนได้ร่วมคิดและร่วมแก้ปัญหา อยู่ในระดับน้อย ($\mu = 2.50$) ตามลำดับ
และข้อที่มีค่าเฉลี่ยลำดับสุดท้าย คือ มีการตรวจสอบโดยการติดตามผลการดำเนินงานรายกิจกรรมและ
เทียบกับเป้าหมายการจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้นักเรียนแก้ปัญหาด้วยตนเองและรวมกลุ่มอภิปราย
แนวทางแก้ปัญหาที่ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนโดยสร้างสถานการณ์จำลองให้นักเรียนได้ร่วมคิด
และร่วมแก้ปัญหา อยู่ในระดับน้อย ($\mu = 2.33$)

ด้านการเรียนรู้โดยผสมผสานความรู้ คุณธรรม ค่านิยมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยรวม
อยู่ในระดับน้อย ($\mu = 3.96$) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ
มีการวางแผนโดยการกำหนดโครงสร้างทีมงานและมอบหมายความรับผิดชอบการจัดทำโครงการ/
แผนงานการจัดการเรียนการสอนตามเนื้อหารายวิชาและเชื่อมโยงคุณธรรมจริยธรรมและสิ่งดีงามเข้ากับเนื้อหา
การยกย่องเชิดชูเกียรตินักเรียนที่มีคุณธรรมจริยธรรมดีเด่น การจัดอบรม คุณธรรมจริยธรรมให้แก่นักเรียน
ทุกปี อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.33$) รองลงมา มีการวางแผน โดยการกำหนดตัวชี้วัดและตั้งเป้าหมายการจัด
การเรียนการสอนตามเนื้อหาวิชาและเชื่อมโยงคุณธรรมจริยธรรมและสิ่งดีงามเข้ากับเนื้อหา การมีการยกย่อง
เชิดชูเกียรตินักเรียนที่มีคุณธรรมจริยธรรมดีเด่น การจัดอบรมคุณธรรมจริยธรรมให้แก่นักเรียนทุกปี อยู่
ในระดับมาก ($\mu = 4.14$) มีการวางแผนโดยการกำหนดวัตถุประสงค์และขอบเขตการดำเนินงาน การจัด
การเรียนการสอนตามเนื้อหาวิชาและเชื่อมโยงคุณธรรมจริยธรรมและสิ่งดีงามเข้ากับเนื้อหา การยกย่องเชิดชู
เกียรตินักเรียนที่มีคุณธรรมจริยธรรมดีเด่น การจัดอบรมคุณธรรมจริยธรรมให้แก่นักเรียนทุกปี อยู่ในระดับ
มาก ($\mu = 4.06$) ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยลำดับสุดท้าย คือ มีการปรับปรุงการดำเนินการโดยจัดทำแผน
ขยายผลเพื่อต่อยอดปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนตามเนื้อหาวิชาและเชื่อมโยงคุณธรรมจริยธรรม
และสิ่งดีงามเข้ากับเนื้อหา การยกย่องเชิดชูเกียรตินักเรียนที่มีคุณธรรมจริยธรรมดีเด่น การจัดอบรมคุณธรรม
จริยธรรมให้แก่นักเรียนทุกปี อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.53$)

ด้านการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาประชาธิปไตย โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.52$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ มีการวางแผนโดยกำหนดโครงสร้างทีมงานและมอบหมายความรับผิดชอบการจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียนที่ปลูกฝังให้นักเรียนจงรักภักดีต่อสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ การสร้างจิตสำนึกให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.64$) รองลงมา มีการตรวจสอบโดยการติดตามผลการดำเนินงานรายการกิจกรรมและเทียบกับเป้าหมายการจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียนที่ปลูกฝังให้นักเรียนจงรักภักดีต่อสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ การสร้างจิตสำนึกให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.64$) มีการตรวจสอบโดยการสรุปผลการดำเนินงานกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียนที่ปลูกฝังให้นักเรียนจงรักภักดีต่อสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ การสร้างจิตสำนึกให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.58$) ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยลำดับสุดท้าย คือ มีการวางแผนโดยกำหนดวัตถุประสงค์และขอบเขตการดำเนินงานการจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียนที่ปลูกฝังให้นักเรียนจงรักภักดีต่อสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ การสร้างจิตสำนึกให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.39$)

ด้านการเรียนรู้โดยความร่วมมือของครอบครัวและชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.60$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ มีการวางแผนโดยการกำหนดวัตถุประสงค์และขอบเขตการดำเนินงาน การมีเครือข่ายผู้ปกครองเข้าร่วมประชุมประจำเดือนและประชุมทางวิชาการและร่วมเสนอความเห็น การจัดประชุมและเชิญผู้ปกครองนักเรียนเข้าร่วมรับฟังและแสดงความคิดเห็น อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.75$) รองลงมา มีการวางแผนโดยการกำหนดตัวชี้วัดและตั้งเป้าหมาย การมีเครือข่ายผู้ปกครองเข้าร่วมประชุมประจำเดือนและประชุมทางวิชาการและร่วมเสนอความเห็น การจัดประชุมและเชิญผู้ปกครองนักเรียนเข้าร่วมรับฟังและแสดงความคิดเห็น อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.69$) มีการปรับปรุงการดำเนินการโดยการวิเคราะห์ผลสำเร็จของการมีเครือข่ายผู้ปกครองเข้าร่วมประชุมประจำเดือนและประชุมทางวิชาการและร่วมเสนอความเห็น การจัดประชุมและเชิญผู้ปกครองนักเรียนเข้าร่วมรับฟังและแสดงความคิดเห็น อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.69$) ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยลำดับสุดท้าย คือ มีการปรับปรุงการดำเนินการโดยการจัดทำแผนขยายผลเพื่อต่อยอดการปรับปรุง การมีเครือข่ายผู้ปกครองเข้าร่วมประชุมประจำเดือนและประชุมทางวิชาการและร่วมเสนอความเห็น การจัดประชุมและเชิญผู้ปกครองนักเรียนเข้าร่วมรับฟังและแสดงความคิดเห็น อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.47$)

ด้านการประเมินผลผู้เรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.79$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ มีการวางแผนโดยการกำหนดโครงสร้างทีมงานและมอบหมายความรับผิดชอบการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนโดยการสอบด้วยข้อสอบและการประเมินตามสภาพจริงซึ่งเป็นเกณฑ์การวัดและประเมินผลที่มีความน่าเชื่อถือ การสอนซ่อมเสริมเป็นรายบุคคลกรณีที่นักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.14$) รองลงมา มีการปฏิบัติตามแผนโดยการดำเนินกิจกรรมการเพิ่มผลผลิตตามแผนงานการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนโดยการสอบด้วยข้อสอบและการประเมินตามสภาพจริงซึ่งเป็นเกณฑ์การวัดและประเมินผลที่มีความน่าเชื่อถือ การสอน

ซ่อมเสริมเป็นรายบุคคลกรณีที่นักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.94$) มีการปรับปรุงการดำเนินการ โดยการนำเสนอผลงานต่อผู้บริหาร การประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนโดยการสอบด้วยข้อสอบและการประเมินตามสภาพจริงซึ่งเป็นเกณฑ์การวัดและประเมินผลที่มีความน่าเชื่อถือ การสอนซ่อมเสริมเป็นรายบุคคลกรณีที่นักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.69$) ตามลำดับ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยลำดับสุดท้าย คือ มีการปรับปรุงงานผ่านเครื่องมือและเทคนิคที่เลือกใช้ประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนโดยการสอบด้วยข้อสอบและการประเมินตามสภาพจริงซึ่งเป็นเกณฑ์การวัดและประเมินผลที่มีความน่าเชื่อถือ การสอนซ่อมเสริมเป็นรายบุคคลกรณีที่นักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้ อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.53$)

ปัญหาและข้อเสนอแนะการบริหารกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญด้วยวงจรคุณภาพของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่คง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 ดังนี้

ปัญหาการบริหารกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญด้วยวงจรคุณภาพของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่คง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 ดังนี้

ด้านการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ปัญหาที่มีค่าความถี่สูงสุด 3 อันดับแรก คือ นักเรียนยังขาดความคิดสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ไม่สามารถคิดแตกต่างจากแบบอย่าง ($f = 7$) รองลงมา คือ ครูยังไม่เข้าใจกระบวนการและวิธีการที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($f = 6$) และนักเรียนบางคนไม่สามารถเชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ได้ ($f = 5$) ตามลำดับ

ด้านการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนากระบวนการคิด การแก้ปัญหาโดยเน้นประสบการณ์ และการฝึกปฏิบัติ ปัญหาที่มีค่าความถี่สูงสุด 3 อันดับแรก คือ นักเรียนวิเคราะห์แก้ปัญหาด้วยตนเองยังได้น้อยมาก ($f = 13$) รองลงมา คือ การเรียนทางไกลผ่านดาวเทียมจำกัดในการพัฒนาทางความคิด ($f = 11$) และ การจัดกิจกรรมที่เน้นการปฏิบัติมีวัสดุอุปกรณ์ไม่เพียงพอ ($f = 9$) ตามลำดับ

ด้านการเรียนรู้โดยผสมผสานความรู้ คุณธรรม ค่านิยมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ปัญหาที่มีค่าความถี่สูงสุด 3 อันดับแรก คือ ครูแสดงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ให้เด็กเห็น เช่น การใช้คำพูดที่ไม่สุภาพ การตีมีสุรา เป็นต้น ($f = 11$) รองลงมา คือ วัดหรือโบสถ์ยังขาดการมีส่วนร่วมในการร่วมส่งเสริมคุณธรรมให้นักเรียน ($f = 9$) ตามลำดับ

ด้านการเรียนรู้โดยความร่วมมือของครอบครัวและชุมชน ปัญหาที่มีค่าความถี่สูงสุด 3 อันดับแรก คือ ชุมชนและสถานศึกษามีเวลาว่างไม่ตรงกันเนื่องจากต้องหาเลี้ยงชีพ ($f = 23$) รองลงมา คือ ผู้ปกครองส่วนใหญ่ไม่ได้เรียนหนังสือ อ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ ($f = 11$) ตามลำดับ

ด้านการประเมินผลผู้เรียน ปัญหาที่มีค่าความถี่สูงสุด 3 อันดับแรก คือ การประเมินผู้เรียนส่วนใหญ่ใช้แบบทดสอบ ($f = 18$) รองลงมา คือ เครื่องมือวัดผลยังขาดความหลากหลายและขาดความเที่ยงตรง ($f = 17$) และการประเมินยังไม่เป็นปัจจุบัน ($f = 12$) ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะการบริหารกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญด้วยวงจรคุณภาพของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่คง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน

เขต 2 ดังนี้

ด้านการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ข้อเสนอแนะที่มีค่าความถี่สูงสุด 3 อันดับแรก คือ ควรส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักค้นคว้าความรู้ สรุป คิดวิเคราะห์ด้วยตนเองบ่อยๆ ($f = 9$) รองลงมา คือ ควรอบรมให้ความรู้แก่คณะครู ($f = 8$) และควรควรใช้คำถามนำให้นักเรียนคิดอิสระ ($f = 6$) ตามลำดับ

ด้านการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนากระบวนการคิด การแก้ปัญหาโดยเน้นประสบการณ์ และการฝึกปฏิบัติ ข้อเสนอแนะที่มีค่าความถี่สูงสุด 3 อันดับแรก คือ ควรให้นักเรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเองโดยการลองผิดลองถูก ครูค่อยให้ข้อเสนอแนะ ($f = 11$) รองลงมา คือ ควรเน้นการจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน สร้างสถานการณ์จำลอง สร้างบรรยากาศในการเรียนการสอน ($f = 9$) และควรจัดกิจกรรมที่เน้นทักษะการพัฒนากระบวนการคิด ($f = 9$) ตามลำดับ

ด้านการเรียนรู้โดยผสมผสานความรู้ คุณธรรม ค่านิยมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ข้อเสนอแนะที่มีค่าความถี่สูงสุด 3 อันดับแรก คือ ครูควรเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านคุณธรรมจริยธรรมและการปฏิบัติตนในสังคมให้แก่ นักเรียน ($f = 11$) รองลงมา คือ ควรมีการสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมควบคู่กับการจัดการเรียนการสอน ($f = 7$) ตามลำดับ

ด้านการเรียนรู้โดยความร่วมมือของครอบครัวและชุมชน ข้อเสนอแนะที่มีค่าความถี่สูงสุด 3 อันดับแรก คือ ควรมีการวางแผน ประชุมหารือร่วมกัน ($f = 25$) รองลงมา คือ ควรมีค่าตอบแทนสำหรับวิทยากรท้องถิ่น ($f = 8$) ตามลำดับ

ด้านการประเมินผลผู้เรียน ข้อเสนอแนะที่มีค่าความถี่สูงสุด 3 อันดับแรก คือ ควรใช้เครื่องมือในการวัดผลประเมินผลที่หลากหลาย ($f = 15$) รองลงมา คือ ควรประเมินจากวิธีการที่หลากหลาย เช่น ผลงาน ชิ้นงาน การฝึกปฏิบัติ เป็นต้น ($f = 11$) และควรมีการประเมินที่เป็นปัจจุบัน ($f = 6$) ตามลำดับ

สรุปปัญหาที่มีค่าความถี่สูงสุดในแต่ละด้านดังนี้

ด้านการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง คือ นักเรียนยังขาดความคิดสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ไม่สามารถคิดแตกต่างจากแบบอย่าง

ด้านการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนากระบวนการคิด การแก้ปัญหาโดยเน้นประสบการณ์ และการฝึกปฏิบัติ คือ นักเรียนวิเคราะห์แก้ปัญหาด้วยตนเองได้น้อยมาก

ด้านการเรียนรู้โดยผสมผสานความรู้ คุณธรรม ค่านิยมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ คือ ครูแสดงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ให้เด็กเห็น เช่น การใช้คำพูดที่ไม่สุภาพ การดุด่า เป็นต้น

ด้านการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาประชาธิปไตย คือ นักเรียนเห็นว่าการซื้อสิทธิ์ขายเสียงและโกงกินชาติเป็นเรื่องไกลตัว

ด้านการเรียนรู้โดยความร่วมมือของครอบครัวและชุมชน คือ ชุมชนและสถานศึกษามีเวลาว่างไม่ตรงกันเนื่องจากต้องหาเลี้ยงชีพ

ด้านการประเมินผลผู้เรียน คือ การประเมินผู้เรียนส่วนใหญ่ใช้แบบทดสอบ

สรุปข้อเสนอแนะที่มีค่าความถี่สูงสุดในแต่ละด้านดังนี้

ด้านการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง คือ ควรส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักค้นคว้า ความรู้ สรุป คิดวิเคราะห์ด้วยตนเองบ่อยๆ

ด้านการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนากระบวนการคิด การแก้ปัญหาโดยเน้นประสบการณ์ และการฝึกปฏิบัติ คือ ควรให้นักเรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเองโดยการลองผิดลองถูก ครูคอยให้ข้อเสนอแนะ

ด้านการเรียนรู้โดยผสมผสานความรู้ คุณธรรม ค่านิยมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ คือ ครูควรเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านคุณธรรมจริยธรรมและการปฏิบัติตนในสังคมให้แก่นักเรียน

ด้านการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาประชาธิปไตย คือ ควรณรงค์ไม่ซื้อสิทธิ์ขายเสียงและโกงกินชาติ

ด้านการเรียนรู้โดยความร่วมมือของครอบครัวและชุมชน คือ ควรมีการวางแผน ประชุมหารือร่วมกัน

ด้านการประเมินผลผู้เรียน คือ ควรใช้เครื่องมือในการวัดผลประเมินผลที่หลากหลาย

การอภิปรายผล

สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

การบริหารกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญด้วยวงจรคุณภาพของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่คง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาประชาธิปไตย อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการเรียนรู้โดยผสมผสานความรู้ คุณธรรม ค่านิยมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ อยู่ในระดับมาก ด้านการประเมินผลผู้เรียน อยู่ในระดับมาก ด้านการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง อยู่ในระดับมาก ด้านการเรียนรู้โดยความร่วมมือของครอบครัวและชุมชน อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ ส่วนด้านการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนากระบวนการคิด การแก้ปัญหาโดยเน้นประสบการณ์ และการฝึกปฏิบัติ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย เป็นเพราะว่ามีการกำหนดโครงสร้างทีมงานและมอบหมายความรับผิดชอบการจัดแหล่งเรียนรู้ อุปกรณ์การเรียนการสอนให้แก่แก่นักเรียนทุกคน การจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ที่มุ่งเน้นให้นักเรียนลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง มีการปรับปรุงการดำเนินการจัดทำแผนขยายผลเพื่อต่อยอดปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้นักเรียนแก้ปัญหาด้วยตนเองและรวมกลุ่มอภิปรายแนวทางแก้ปัญหาที่ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน โดยสร้างสถานการณ์จำลองให้นักเรียนได้ร่วมคิดและร่วมแก้ปัญหา มีการวางแผนโดยการกำหนดโครงสร้างทีมงานและมอบหมายความรับผิดชอบการจัดทำโครงงาน/แผนงานการจัดการเรียนการสอนตามเนื้อหารายวิชาและเชื่อมโยงคุณธรรมจริยธรรมและสิ่งดีงามเข้ากับเนื้อหา การยกย่องเชิดชูเกียรตินักเรียนที่มีคุณธรรมจริยธรรมดีเด่น การจัดอบรม คุณธรรมจริยธรรมให้แก่แก่นักเรียนทุกปี มีการวางแผนโดยกำหนดโครงสร้างทีมงานและมอบหมายความรับผิดชอบการจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียนที่ปลูกฝังให้นักเรียนจงรักภักดีต่อสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ การสร้างจิตสำนึกให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของการไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง มีการวางแผนโดยการกำหนดวัตถุประสงค์และขอบเขตการดำเนินงาน การมีเครือข่ายผู้ปกครองเข้าร่วมประชุมประจำเดือนและประชุมทางวิชาการและร่วมเสนอความเห็น การจัดประชุมและเชิญผู้ปกครองนักเรียนเข้าร่วมรับฟังและแสดงความคิดเห็น มีการวางแผนโดยการกำหนดโครงสร้างทีมงานและมอบหมายความรับผิดชอบการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนโดยการสอบด้วยข้อสอบและการประเมินตามสภาพจริงซึ่งเป็นเกณฑ์การวัดและประเมินผลที่มีความน่าเชื่อถือ การสอนซ่อมเสริมเป็นรายบุคคลกรณีที่นักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พะยอม หมื่นจิตร (2547 : 120) เรื่องการพัฒนาครู

เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนบ้านหิน (วุฒิวิทยาคาร) จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญได้ดีขึ้นกว่าเดิมทุกคน ครูผู้สอนมีความพึงพอใจและได้รับความรู้ซึ่งจะนำไปใช้ในการพัฒนาการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ พบว่า ครูผู้ร่วมศึกษาค้นคว้ามีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความเชื่อมั่นในตนเองสูง มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การประเมินผลการจัดการเรียนรู้ของตนเองให้มีความหมายมากยิ่งขึ้น ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูที่นำไปสอนนักเรียน พบว่า ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พัทธยา เฉิดโถม (2545 : 95) เรื่อง ความพร้อมของครูในการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่ พบว่า ในภาพรวมครูมีความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ระดับมากสองด้าน คือ ด้านเทคนิคการสอนและด้านบทบาทของครู ส่วนอีกสองด้านอยู่ในระดับกลาง คือ ด้านเทคนิคการวัดผลและประเมินผล และด้านการจัดการเรียนการสอน ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดในแต่ละด้าน ได้แก่ การจัดการเรียนการสอนแบบมีบรรยากาศ และสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ การให้โอกาสนักเรียนแสดงความคิดเห็น การสรุปรายงานผลการเรียนรู้ให้ผู้ปกครองทราบและการสอนผลการเปรียบเทียบความพร้อมของครู ในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่ พบว่า ครูที่มีเพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์สอนที่ต่างกัน มีความพร้อมของครูในการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญไม่แตกต่างกัน

หากพิจารณาเป็นรายด้านสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

ด้านการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง อยู่ในระดับมาก เป็นเพราะว่ามีการกำหนดโครงสร้างทีมงาน และมอบหมายความรับผิดชอบการจัดแหล่งเรียนรู้ อุปกรณ์การเรียนการสอนให้นักเรียนทุกคน การจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ที่มุ่งเน้นให้นักเรียนลงมือปฏิบัติด้วยตนเองและมีการตรวจสอบโดยการสรุปผลการดำเนินงานการจัดแหล่งเรียนรู้ อุปกรณ์การเรียนการสอนให้นักเรียนทุกคน การจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ที่มุ่งเน้นให้นักเรียนลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สรพงษ์ จันทรพราหมณ์ (2550 : บทคัดย่อ) เรื่อง การส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 พบว่า ผู้บริหารมีส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

ด้านการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนากระบวนการคิด การแก้ปัญหาโดยเน้นประสบการณ์ และการฝึกปฏิบัติ อยู่ในระดับน้อย เป็นเพราะขาดการตรวจสอบ ติดตามผลการดำเนินงานรายกิจกรรม และไม่มีการเทียบกับเป้าหมาย การจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้นักเรียนแก้ปัญหาด้วยตนเองและรวมกลุ่มอภิปรายแนวทางแก้ปัญหาที่ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน ขาดการสร้างสถานการณ์จำลองให้นักเรียนได้ร่วมคิดและร่วมแก้ปัญหาและทำไม่สม่ำเสมอ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อุไรวรรณ ฉัตรสุภางศ์ (2550 : 122) เรื่อง บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนเอกชนจังหวัดสมุทรปราการ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีการปฏิบัติตามบทบาท

ในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

ด้านการเรียนรู้โดยผสมผสานความรู้ คุณธรรม ค่านิยมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ อยู่ในระดับมาก เป็นเพราะว่ามีการวางแผนโดยการกำหนดโครงสร้างทีมงานและมอบหมายความรับผิดชอบการจัดทำโครงการ/แผนงานการจัดการเรียนการสอนตามเนื้อหารายวิชาและเชื่อมโยงคุณธรรมจริยธรรมและสิ่งดีงามเข้ากับเนื้อหา การยกย่องเชิดชูเกียรตินักเรียนที่มีคุณธรรมจริยธรรมดีเด่น การจัดอบรมคุณธรรมจริยธรรมให้นักเรียนทุกปีและมีการวางแผนโดยการกำหนดตัวชี้วัดและตั้งเป้าหมายการจัดการเรียนการสอนตามเนื้อหาวิชาและเชื่อมโยงคุณธรรมจริยธรรมและสิ่งดีงามเข้ากับเนื้อหา การมีการยกย่องเชิดชูเกียรตินักเรียนที่มีคุณธรรมจริยธรรมดีเด่น การจัดอบรมคุณธรรมจริยธรรมให้นักเรียนทุกปี สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อุดม ธารณะ (2553 : 66) เรื่อง บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 2 พบว่าผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

ด้านการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาประชาธิปไตย อยู่ในระดับมาก เป็นเพราะว่ามีการวางแผนโดยกำหนดโครงสร้างทีมงานและมอบหมายความรับผิดชอบการจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียนที่ปลูกฝังให้นักเรียนจงรักภักดีต่อสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ การสร้างจิตสำนึกให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของการไปใช้สิทธิเลือกตั้งและมีการตรวจสอบโดยการติดตามผลการดำเนินงานรายการกิจกรรมและเทียบกับเป้าหมายการจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียนที่ปลูกฝังให้นักเรียนจงรักภักดีต่อสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ การสร้างจิตสำนึกให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ทิศนา ขัมมณี (2544 : 43) ที่กล่าวว่า เกณฑ์การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญซึ่งมีตัวบ่งชี้ว่าครูมีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตยการทำงานร่วมกับผู้อื่น และความรับผิดชอบต่อกลุ่มร่วมกัน มีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย การที่โรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่คง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 มีการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาประชาธิปไตยในระดับที่มากที่สุดนั้นถือว่าเป็นสิ่งที่ดีที่จะปลูกฝังให้เยาวชนซึ่งจะเป็นอนาคตของชาตินั้นเข้าใจถึงประชาธิปไตยอย่างแท้จริงเพื่อการพัฒนาประเทศไทยให้ยั่งยืนบนพื้นฐานของประชาธิปไตยต่อไป

ด้านการเรียนรู้โดยความร่วมมือของครอบครัวและชุมชน อยู่ในระดับมาก เป็นเพราะว่ามีการวางแผนโดยการกำหนดวัตถุประสงค์และขอบเขตการดำเนินงานการมีเครือข่ายผู้ปกครองเข้าร่วมประชุมประจำเดือนและประชุมทางวิชาการและร่วมเสนอความเห็น การจัดประชุมและเชิญผู้ปกครองนักเรียนเข้าร่วมรับฟังและแสดงความคิดเห็น และมีการวางแผน โดยการกำหนดตัวชี้วัดและตั้งเป้าหมาย การมีเครือข่ายผู้ปกครองเข้าร่วมประชุมประจำเดือนและประชุมทางวิชาการและร่วมเสนอความเห็น การจัดประชุมและเชิญผู้ปกครองนักเรียนเข้าร่วมรับฟังและแสดงความคิดเห็น สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ประจักษ์ วงศ์มณี (2548 : 118) เรื่อง การพัฒนาครูกับการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานองคาย 2 พบว่า การพัฒนาครูกับการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานองคาย 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

โดยโรงเรียนมีการพัฒนาครูอยู่ในระดับมากทุกด้าน อันดับที่ 1 ด้านการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม รองลงมา
ด้านการรับการนิเทศ ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และด้านการเข้ารับการอบรมตามลำดับ ซึ่งกระบวนการ
เรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเป็นหลักการจัดการเรียนรู้ที่ครูผู้สอนต้องอาศัยเทคนิควิธีการสอนให้เข้าใจจึงจะ
ประสบความสำเร็จได้อีกทั้งต้องได้รับความร่วมมือของครอบครัวและชุมชน บุคคลที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน
ทั้งภาครัฐและเอกชนจะต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการคิด ดำเนินการ ผลักดัน ส่งเสริม สนับสนุนและ
ตรวจสอบให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

ด้านการประเมินผลผู้เรียน อยู่ในระดับมาก เป็นเพราะว่ามีการวางแผนโดยการกำหนดโครงสร้าง
ทีมงานและมอบหมายความรับผิดชอบการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนโดยการสอบด้วยข้อสอบและ
การประเมินตามสภาพจริงซึ่งเป็นเกณฑ์การวัดและประเมินผลที่มีความน่าเชื่อถือ การสอนซ่อมเสริมเป็น
รายบุคคลกรณีที่นักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้ และมีการปฏิบัติตามแผนโดยการดำเนิน
กิจกรรมการเพิ่มผลผลิตตามแผนงานการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนโดยการสอบด้วยข้อสอบและ
การประเมินตามสภาพจริงซึ่งเป็นเกณฑ์การวัดและประเมินผลที่มีความน่าเชื่อถือ การสอนซ่อมเสริมเป็น
รายบุคคลกรณีที่นักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิเศษณ์
จิณวงษ์ (2544 : 64) ได้กล่าวว่า การจัดกระบวนการเรียนรู้ถ้าครูผู้สอนใช้วิธีสอนที่เหมาะสมกับวิธีการเรียน
รู้ของนักเรียนแล้วจะทำให้การเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน และการประเมินผล
ผู้เรียนสามารถดำเนินการไปพร้อมกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ตลอดเวลา

ปัญหาแต่ละด้านสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

ด้านการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง คือ นักเรียนยังขาดความคิดสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง
ไม่สามารถคิดแตกต่างจากแบบอย่าง เป็นเพราะว่ายังไม่มีมีการปรับปรุงการดำเนินการจัดทำแผนขยายผล
เพื่อต่อยอดปรับปรุงการจัดแหล่งเรียนรู้ อุปกรณ์การเรียนการสอนให้แก่ นักเรียนทุกคน การจัดการเรียน
การสอนให้นักเรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ที่มุ่งเน้นให้นักเรียนลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง และ
ยังไม่มีมีการปฏิบัติตามแผนโดยการดำเนินกิจกรรมการเพิ่มผลผลิตตามแผนงานการจัดแหล่งเรียนรู้ อุปกรณ์
การเรียนการสอนให้แก่ นักเรียนทุกคน การจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้เดิมกับ
ความรู้ใหม่ที่มุ่งเน้นให้นักเรียนลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง สอดคล้องกับแนวคิดสถาบันพัฒนาความก้าวหน้า
(2553 : 134) ได้กล่าวเกี่ยวกับแนวปฏิบัติกับการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ได้แก่ การสำรวจแหล่งเรียนรู้ที่เกี่ยวข้อง
กับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ทั้งในสถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่นในเขตพื้นที่การศึกษาและเขตพื้นที่
การศึกษาใกล้เคียง จัดทำเอกสารเผยแพร่การแหล่งเรียนรู้แก่ครู สถาบันอื่น บุคคล ครอบครัว องค์กร
หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาในบริเวณใกล้เคียง จัดตั้งและพัฒนาแหล่งการเรียนรู้รวมทั้งพัฒนาให้เกิด
องค์ความรู้และประสานความร่วมมือกับสถาบันอื่น บุคคล ครอบครัว องค์กรหน่วยงาน และสถาบันสังคม
อื่นที่จัดการศึกษาในการจัดตั้ง ส่งเสริม พัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่เข้าร่วมกัน และส่งเสริม สนับสนุนแหล่งเรียนรู้
ทั้งในและนอกโรงเรียนในการจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยครอบคลุมภูมิปัญญาท้องถิ่น เน้นความปลอดภัย
เป็นหลัก จัดตั้งและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในชุมชนที่เอื้อต่อการสร้าง องค์ความรู้ของผู้เรียน ส่งเสริมให้ครูใช้
แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา สนับสนุนและเปิดโอกาสให้ชุมชนได้เข้ามาใช้เรียนรู้ในสถานศึกษา
กำกับ ติดตามประเมินคุณภาพและประสิทธิภาพเกี่ยวกับการใช้และพัฒนาแหล่งเรียนรู้

ด้านการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนากระบวนการคิด การแก้ปัญหาโดยเน้นประสบการณ์ และการฝึกปฏิบัติ คือ นักเรียนวิเคราะห์แก้ปัญหาด้วยตนเองได้น้อยมาก เป็นเพราะว่ายังไม่มีการตรวจสอบโดยการติดตามผลการดำเนินงานรายกิจกรรมและเทียบกับเป้าหมายการจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้นักเรียนแก้ปัญหาด้วยตนเองและรวมกลุ่มอภิปรายแนวทางแก้ปัญหาที่ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน โดยสร้างสถานการณ์จำลองให้นักเรียนได้ร่วมคิดและร่วมแก้ปัญหา และไม่มีการตรวจสอบโดยการสรุปผลการดำเนินงานการจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้นักเรียนแก้ปัญหาด้วยตนเองและรวมกลุ่มอภิปรายแนวทางแก้ปัญหาที่ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน โดยสร้างสถานการณ์จำลองให้นักเรียนได้ร่วมคิดและร่วมแก้ปัญหา สอดคล้องกับผลการวิจัยของ จานุรัตน์ จองปึก (2556 : บทคัดย่อ) เรื่องบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอปางมะผ้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 พบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอปางมะผ้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 โดยรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

ด้านการเรียนรู้โดยผสมผสานความรู้ คุณธรรม ค่านิยมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ คือ ครูแสดงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ให้เด็กเห็น เช่น การใช้คำพูดที่ไม่สุภาพ การตีศีรษะ เป็นต้น เป็นเพราะว่าไม่มีการปรับปรุงการดำเนินการโดยจัดทำแผนขยายผลเพื่อต่อยอดปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนตามเนื้อหา รายวิชาและเชื่อมโยงคุณธรรมจริยธรรมและสิ่งดีงามเข้ากับเนื้อหา ไม่มีการยกย่องเชิดชูเกียรตินักเรียนที่มีคุณธรรมจริยธรรมดีเด่น ไม่มีการจัดอบรมคุณธรรมจริยธรรมให้แก่ นักเรียนทุกปีและไม่มีการตรวจสอบโดยการสรุปผลการดำเนินงานการจัดการเรียนการสอนตามเนื้อหา รายวิชาและเชื่อมโยงคุณธรรมจริยธรรมและสิ่งดีงามเข้ากับเนื้อหา ไม่มีการยกย่องเชิดชูเกียรตินักเรียนที่มีคุณธรรมจริยธรรมดีเด่น ไม่มีการจัดอบรมคุณธรรมจริยธรรมให้แก่ นักเรียนทุกปี สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วุฒิชชาติ แสนวิเศษ (2546 : 81) เรื่องสภาพการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเลย พบว่า สภาพการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหารและครูวิชาการ โดยภาพรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน พิจารณาเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ ด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้คุณธรรมนำความรู้ ด้านการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย ผลการศึกษาดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า ผู้บริหารและครูวิชาการมีความรู้และเข้าใจสาระสำคัญในการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามแนวทางของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542

ด้านการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาประชาธิปไตย คือ นักเรียนเห็นว่าการซื้อสิทธิ์ขายเสียงและโกงกินชาติเป็นเรื่องไกลตัว เป็นเพราะว่าไม่มีการวางแผนโดยกำหนดวัตถุประสงค์และขอบเขตการดำเนินงานการจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียนที่ปลูกฝังให้นักเรียนจงรักภักดีต่อสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ การสร้างจิตสำนึกให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของการไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง และไม่มีการวางแผนโดยกำหนดตัวชี้วัดและตั้งเป้าหมาย การจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียนที่ปลูกฝังให้นักเรียนจงรักภักดีต่อสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ การปลูกฝังให้นักเรียนจงรักภักดีต่อสถาบัน

ชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุพัตรา เทศสนาะ (2551 : 23) เรื่อง การนำเสนอแนวทางการพัฒนาสถานศึกษาสู่มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานตามแนวประกันคุณภาพ การศึกษาของสถานศึกษาในอำเภอเก้าเลี้ยว สำนักงานเขตการศึกษา นครสวรรค์ เขต 1 พบว่า 1) ปัญหา ทางการพัฒนาสถานศึกษาสู่มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานตามแนวประกันคุณภาพการศึกษาด้านคุณภาพผู้เรียน ด้านการจัดการเรียนรู้ การบริหารและการจัดการศึกษา และการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ในภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง โดยมาตรฐานที่มีปัญหา รองลงมาคือ มาตรฐานด้านการบริหารและการจัดการศึกษา 2) การพัฒนา สถานศึกษาในอำเภอเก้าเลี้ยวให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานมีแนวทางการดำเนินงาน คือ กำหนดมาตรฐานของสถานศึกษาดำเนินงานตามแผนพัฒนาสถานศึกษา ตรวจสอบและทบทวนคุณภาพ การศึกษา ประเมินคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ด้านการเรียนรู้โดยความร่วมมือของครอบครัวและชุมชน คือ ชุมชนและสถานศึกษามีเวลาว่าง ไม่ตรงกันเนื่องจากต้องหาเลี้ยงชีพ เป็นเพราะว่าไม่มีการปรับปรุงการดำเนินการโดยการจัดทำแผนขยายผล เพื่อต่อยอดการปรับปรุงการมีเครือข่ายผู้ปกครองเข้าร่วมประชุมประจำเดือนและประชุมทางวิชาการและ ร่วมเสนอความเห็น การจัดประชุมและเชิญผู้ปกครองนักเรียนเข้าร่วมรับฟังและแสดงความคิดเห็น และไม่มี การตรวจสอบโดยการติดตามผลการดำเนินงานรายกิจกรรมและเทียบกับเป้าหมาย การมีเครือข่าย ผู้ปกครองเข้าร่วมประชุมประจำเดือนและประชุมทางวิชาการและร่วมเสนอความเห็น การจัดประชุมและเชิญ ผู้ปกครองนักเรียนเข้าร่วมรับฟังและแสดงความคิดเห็น สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุทน รักบางบูรณ์ (2545 : 125) เรื่อง ความต้องการนิเทศการศึกษาของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการ ประถมศึกษาจังหวัดกระบี่ พบว่า ความต้องการการนิเทศการศึกษาของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดกระบี่ อยู่ในระดับมากที่สุด 7 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านการเรียนการสอน ด้านการพัฒนาบุคลากร ด้านสื่อการสอน ด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการพิเศษต่างๆ ด้านการพัฒนา ความสัมพันธ์กับชุมชน และด้านการพัฒนาวิชาชีพ แต่ละด้านมีข้อที่มีระดับความต้องการสูงสุด ตามลำดับ กล่าวคือ การพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น การจัดการเรียนการสอนที่ยึดนักเรียน เป็นสำคัญ การทำผลงานวิชาการ การใช้สื่อการเรียนการสอน การจัดสวัสดิการด้านเศรษฐกิจ การจัดทำ หลักสูตรท้องถิ่นร่วมกับชุมชนและเทคนิคและวิธีการพัฒนานตนเอง

ด้านการประเมินผลผู้เรียน คือ การประเมินผู้เรียนส่วนใหญ่ใช้แบบทดสอบ เป็นเพราะว่าไม่มี การปรับปรุงงานผ่านเครื่องมือและเทคนิคที่เลือกใช้ประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนโดยการสอบด้วยข้อสอบ และการประเมินตามสภาพจริงซึ่งเป็นเกณฑ์การวัดและประเมินผลที่มีความน่าเชื่อถือ การสอนซ่อมเสริม เป็นรายบุคคล กรณีที่นักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้ และไม่มีปรับปรุงการดำเนินการ โดยการจัดทำแผนขยายผลเพื่อต่อยอดการปรับปรุงการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนโดยการสอบด้วย ข้อสอบและการประเมินตามสภาพจริงซึ่งเป็นเกณฑ์การวัดและประเมินผลที่มีความน่าเชื่อถือ การสอน ซ่อมเสริมเป็นรายบุคคลกรณีที่นักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้ สอดคล้องกับพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ระบุไว้ในมาตรา 24 (5) และมาตรา (30) ได้กล่าวว่า ความหมายของ การวิจัยและการวิจัยในชั้นเรียน ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพเพื่อ พัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละระดับการศึกษา โดยใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการ

เรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกับสื่อการเรียนการสอนเพื่อให้การวิจัยช่วยส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้

ข้อเสนอแนะแต่ละด้านสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

ด้านการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง คือ ควรส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักค้นคว้า ความรู้ สรุปลง คิดวิเคราะห์ด้วยตนเองบ่อยๆ เป็นเพราะว่า มีการกำหนดโครงสร้างทีมงานและมอบหมายความรับผิดชอบการจัดแหล่งเรียนรู้ อุปกรณ์การเรียนการสอนให้นักเรียนทุกคน การจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ที่มุ่งเน้นให้นักเรียนลงมือปฏิบัติด้วยตนเองและมีการตรวจสอบโดยการสรุปผลการดำเนินงาน การจัดแหล่งเรียนรู้ อุปกรณ์การเรียนการสอนให้นักเรียนทุกคน การจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ที่มุ่งเน้นให้นักเรียนลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง สอดคล้องกับ สุวิทย์ มูลคำ และ อรทัย มูลคำ (2545 : 15) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มุ่งให้สอดคล้องกับรูปแบบการดำเนินชีวิตเหมาะสมกับความสามารถและความสนใจ ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและได้ลงปฏิบัติจริงในทุกขั้นตอนของกิจกรรมจนเกิดการเรียนรู้

ด้านการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนากระบวนการคิด การแก้ปัญหาโดยเน้นประสบการณ์ และการฝึกปฏิบัติ คือ ควรให้นักเรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเองโดยการลองผิดลองถูกโดยครูคอยให้ข้อเสนอแนะเป็นเพราะว่า มีการปรับปรุงการดำเนินการจัดทำแผนขยายผลเพื่อต่อยอดปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้นักเรียนแก้ปัญหาด้วยตนเองและรวมกลุ่มอภิปรายแนวทางแก้ปัญหาที่ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน โดยสร้างสถานการณ์จำลองให้นักเรียนได้ร่วมคิดและร่วมแก้ปัญหา และมีการปรับปรุงงานผ่านเครื่องมือและเทคนิคที่เลือกใช้จัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้นักเรียนแก้ปัญหาด้วยตนเองและรวมกลุ่มอภิปรายแนวทางแก้ปัญหาที่ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน โดยสร้างสถานการณ์จำลองให้นักเรียนได้ร่วมคิดและร่วมแก้ปัญหาสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ประเสริฐ ครอบแก้ว (2545 : บทคัดย่อ) เรื่อง บทบาทผู้บริหารโรงเรียนในการปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พบว่า บทบาทผู้บริหารโรงเรียนในการปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อแยกเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากตามลำดับ คือ การจัดกระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาบุคลากร สื่อการเรียนการสอนและแหล่งเรียนรู้ การสร้างความร่วมมือกับชุมชน การประเมินผลการเรียนรู้ การสร้างและการพัฒนาหลักสูตรและการวิจัยเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้ ปัญหาและความต้องการของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ โรงเรียนขาดแคลนครูผู้สอน มีภารกิจงานมาก ขาดแคลนสื่อการเรียนการสอนและแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การสร้างความร่วมมือกับชุมชนมีน้อย ผู้บริหารและครูผู้สอนบางส่วนมีความรู้ประสบการณ์ทักษะในการจัดการเรียนรู้ การผลิต การใช้สื่อ การประเมินผลการเรียนรู้ การสร้างและการพัฒนาหลักสูตร การวิจัยเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้ การพัฒนาบุคลากรและการนิเทศน้อย ส่วนความต้องการ พบว่า โรงเรียนมีความต้องการครูอย่างเพียงพอและเหมาะสม มีสื่อการเรียนการสอนและแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีการพัฒนาบุคลากร มีการนิเทศติดตามช่วยเหลืออย่างจริงจัง มีการสร้างความร่วมมือกับชุมชนให้มากขึ้น เพื่อให้การปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบรรลุผลตามเจตนารมณ์ของการปฏิรูปการศึกษา

ด้านการเรียนรู้โดยผสมผสานความรู้ คุณธรรม ค่านิยมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ คือ ครูควรเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านคุณธรรมจริยธรรมและการปฏิบัติตนในสังคมให้แก่ นักเรียน เป็นเพราะว่ามีการวางแผน โดยการกำหนดโครงสร้างทีมงานและมอบหมายความรับผิดชอบการจัดทำโครงการ/แผนงาน การจัดการเรียนการสอนตามเนื้อหารายวิชาและเชื่อมโยงคุณธรรมจริยธรรมและสิ่งดีงามเข้ากับเนื้อหา การยกย่องเชิดชูเกียรตินักเรียนที่มีคุณธรรมจริยธรรมดีเด่น การจัดอบรมคุณธรรมจริยธรรมให้แก่ นักเรียน ทุกปี และมีการวางแผนโดยการกำหนดตัวชี้วัดและตั้งเป้าหมายการจัดการเรียนการสอนตามเนื้อหา รายวิชา และเชื่อมโยงคุณธรรมจริยธรรมและสิ่งดีงามเข้ากับเนื้อหา การมีการยกย่องเชิดชูเกียรตินักเรียนที่มีคุณธรรม จริยธรรมดีเด่น การจัดอบรมคุณธรรมจริยธรรมให้แก่ นักเรียน ทุกปี สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วุฒิชชาติ แสนวิเศษ (2546 : 110) เรื่องสภาพการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดเลย พบว่า 1) สภาพการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญของผู้บริหารและครูวิชาการโดยภาพรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็น รายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน พิจารณาเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ ด้านการจัด การเรียนรู้โดยใช้คุณธรรมนำความรู้ ด้านการปรับความคิดครูให้มองพื้นฐานด้านความรักของนักเรียน ด้านการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย ผลการศึกษาดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า ผู้บริหารและครู วิชาการมีความรู้และเข้าใจสาระสำคัญในการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามแนวทางของ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 2) เปรียบเทียบข้าราชการครูที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 3) เปรียบเทียบผู้บริหารและครูวิชาการที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน คือ โรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดกระบวนการ เรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ด้านการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาประชาธิปไตย คือ ควรณรงค์ไม่ซื้อสิทธิ์ขายเสียงและโกงกินชาติ เป็นเพราะว่า มีการวางแผนโดยกำหนดโครงสร้างทีมงานและมอบหมายความรับผิดชอบการจัดกิจกรรมส่งเสริม ประชาธิปไตยในโรงเรียนที่ปลูกฝังให้นักเรียนจงรักภักดีต่อสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ การสร้างจิตสำนึกให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของการไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง และมีการตรวจสอบ โดยการติดตามผลการดำเนินงานรายการกิจกรรมและเทียบกับเป้าหมายการจัดกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย ในโรงเรียนที่ปลูกฝังให้นักเรียนจงรักภักดีต่อสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ การสร้างจิตสำนึกให้ นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของการไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ภัทรธน์ ศรีทองสุข (2555 : 162-164) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการเทียบ เคียงสมรรถนะเพื่อมุ่งสู่ความเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดสุพรรณบุรี ผลการศึกษาพบว่า แนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการเทียบเคียงสมรรถนะเพื่อมุ่งสู่ความเป็น โรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดสุพรรณบุรี ประกอบด้วย 10 ขั้นตอน คือ 1) กำหนดหัวข้อการเทียบเคียงสมรรถนะ 2) กำหนดโรงเรียนต้นแบบที่ต้องการไปเทียบเคียงด้วย 3) กำหนดวิธี การเก็บข้อมูลและการเก็บข้อมูล 4) การวิเคราะห์ช่วงห่างระหว่างโรงเรียนตนเองกับโรงเรียนต้นแบบ ที่จะเทียบเคียงด้วย 5) การคาดคะเนหาช่วงห่างที่ต้องการจะเกิดขึ้นในอนาคต 6) การสื่อสารผลการทำ

การเทียบเคียงสมรรถนะให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบและการสร้างการยอมรับ 7) การตั้งเป้าหมายและการดำเนินการ
8) การจัดทำแผนดำเนินการ 9) การนำแผนสู่การปฏิบัติการควบคุมและกำกับดูแลให้ผลเป็นไปตามแผน
ที่วางไว้ 10) การสอบทวนผลโดยเทียบกับค่าเปรียบเทียบกับของโรงเรียนที่ดีที่สุดหรือโรงเรียนต้นแบบที่ไป
เปรียบเทียบ ซึ่งทั้ง 10 ขั้นตอนมีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้

ด้านการเรียนรู้โดยความร่วมมือของครอบครัวและชุมชน คือ ควรมีการวางแผน ประชุมหารือ
ร่วมกัน เป็นเพราะว่า มีการวางแผนโดยการกำหนดวัตถุประสงค์และขอบเขตการดำเนินงาน การมีเครือข่าย
ผู้ปกครองเข้าร่วมประชุมประจำเดือนและประชุมทางวิชาการและร่วมเสนอความเห็น การจัดประชุมและ
เชิญผู้ปกครองนักเรียนเข้าร่วมรับฟังและแสดงความคิดเห็น และมีการวางแผนโดยการกำหนดตัวชี้วัดและ
ตั้งเป้าหมายการมีเครือข่ายผู้ปกครองเข้าร่วมประชุมประจำเดือนและประชุมทางวิชาการและร่วมเสนอ
ความเห็น การจัดประชุมและเชิญผู้ปกครองนักเรียนเข้าร่วมรับฟังและแสดงความคิดเห็น สอดคล้องกับผล
การวิจัยของ สมอง ชัยทอง (2550 : 75) เรื่อง การพัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
วิชาภาษาไทย ช่วงชั้นที่ 2 กรณีศึกษา โรงเรียนท่าแฝกอนุสรณ์ 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร เขต 2
พบว่า 1) การพัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโรงเรียนท่าแฝกอนุสรณ์ 4 ผู้บริหาร
สถานศึกษาและคณะครูมีการทำงานร่วมกันตั้งแต่ร่วมกันคิดวางแผน ร่วมกันดำเนินการ จนกระทั่งการติดตาม
ประเมินผลจนได้ระบบที่ต้องการ กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านสบซุ่น พบว่า โรงเรียนมีการจัดทำธรรมนูญโรงเรียน
โดยการมีส่วนร่วมของผู้บริหาร ครูมีการกำหนดเป้าหมายมีแผนปฏิบัติการ โครงการและกิจกรรมต่างๆ
มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ วิเคราะห์บูรณาการหลักสูตรการเรียนการสอนให้สอดคล้อง
กับวิถีชุมชนในท้องถิ่น 2) การดำเนินการเพื่อพัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียน
ท่าแฝกอนุสรณ์ 4 ใช้วิธีการบริหารจัดการคุณภาพโดยใช้วิธีการบริหารคุณภาพตามวงจรของเดมมิง
มีการวางแผนการดำเนินการตามแผน มีการตรวจสอบประเมินผล และปรับปรุงแก้ไขอย่างเป็นระบบครบวงจร
3) การบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาตามระบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
มีผลการเปลี่ยนแปลงในตัวผู้สอนและนักเรียน คือ ด้านผู้สอนมีความตระหนักและเห็นคุณค่าของระบบ มีความรู้
ความเข้าใจในการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง มีเทคนิคการสอนที่หลากหลาย มีการจัดแหล่งเรียนรู้
นอกโรงเรียน ผู้บริหารและคณะครูมีการพูดคุยปรึกษาหารือเรียนรู้ร่วมกัน ด้านผู้เรียน นักเรียนมีความสุข
และมีความกระตือรือร้นในการเรียน

ด้านการประเมินผลผู้เรียน คือ ควรใช้เครื่องมือในการวัดผลประเมินผลที่หลากหลาย เป็นเพราะว่า
มีการวางแผนโดยการกำหนดโครงสร้างทีมงานและมอบหมายความรับผิดชอบการประเมินผลการเรียนรู้
ของนักเรียนโดยการสอบด้วยข้อสอบและการประเมินตามสภาพจริงซึ่งเป็นเกณฑ์การวัดและประเมินผล
ที่มีความน่าเชื่อถือ การสอนซ่อมเสริมเป็นรายบุคคลกรณีที่นักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้
และมีการปฏิบัติตามแผนโดยการดำเนินกิจกรรมการเพิ่มผลผลิตตามแผนงานการประเมินผลการเรียนรู้
ของนักเรียนโดยการสอบด้วยข้อสอบและการประเมินตามสภาพจริงซึ่งเป็นเกณฑ์การวัดและประเมินผล
ที่มีความน่าเชื่อถือ การสอนซ่อมเสริมเป็นรายบุคคลกรณีที่นักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินผล
การเรียนรู้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ มาลี ประเสริฐเมธ (2552 : 90) เรื่อง การบริหารการจัดการเรียนรู้ที่เน้น
ผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนในอำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดพะเยา พบว่า จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพ

ปัจจุบันในการบริหารการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนในอำเภอภูซาง จังหวัดพะเยา โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ด้านการวัดผลและประเมินผล มีค่าเฉลี่ยมากกว่าด้านอื่น รองลงมาด้าน การบริหารและการจัดการ และด้านการสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ ตามลำดับ ส่วนด้านการนิเทศภายใน มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าด้านอื่น อาจเนื่องมาจากในปัจจุบันผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนได้รับการศึกษาและได้รับการถ่ายทอดความรู้ใหม่ๆ ซึ่งการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนั้นเป็นสิ่งที่ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนจะต้องรับรู้ยึดถือและปฏิบัติตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 22 กล่าวว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถ เรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียน สามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพโดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานควรกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการจัดแหล่งเรียนรู้ อุปกรณ์การเรียน การจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนแก้ปัญหาด้วยตนเอง คุณธรรมจริยธรรมในสาระ การเรียนรู้ประชาธิปไตยในโรงเรียน การประชุมเครือข่ายผู้ปกครอง การประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ควรวางแผนการนำนโยบายเกี่ยวกับการจัดแหล่งเรียนรู้ อุปกรณ์ การเรียน การจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนแก้ปัญหาด้วยตนเอง คุณธรรมจริยธรรมในสาระการเรียนรู้ ประชาธิปไตยในโรงเรียน การประชุมเครือข่ายผู้ปกครอง การประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน
2. สถานศึกษาควรดำเนินการเกี่ยวกับการจัดแหล่งเรียนรู้ อุปกรณ์การเรียน การจัดการเรียนการสอน ให้นักเรียนแก้ปัญหาด้วยตนเอง คุณธรรมจริยธรรมในสาระการเรียนรู้ ประชาธิปไตยในโรงเรียน การประชุม เครือข่ายผู้ปกครอง การประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน
3. ครูควรดำเนินการเกี่ยวกับการจัดแหล่งเรียนรู้ อุปกรณ์การเรียน การจัดการเรียนการสอน ให้นักเรียนแก้ปัญหาด้วยตนเอง คุณธรรมจริยธรรมในสาระการเรียนรู้ ประชาธิปไตยในโรงเรียน การประชุม เครือข่ายผู้ปกครอง การประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน
4. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมดำเนินการเกี่ยวกับการจัดแหล่งเรียนรู้ อุปกรณ์ การเรียน การจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนแก้ปัญหาด้วยตนเอง คุณธรรมจริยธรรมในสาระการเรียนรู้ ประชาธิปไตยในโรงเรียน การประชุมเครือข่ายผู้ปกครอง การประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน
5. ผู้ปกครองนักเรียนควรมีส่วนร่วมดำเนินการเกี่ยวกับการจัดแหล่งเรียนรู้ อุปกรณ์การเรียน การจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนแก้ปัญหาด้วยตนเอง คุณธรรมจริยธรรมในสาระการเรียนรู้ ประชาธิปไตย ในโรงเรียน การประชุมเครือข่ายผู้ปกครอง การประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรวิจัยเรื่อง แหล่งเรียนรู้ อุปกรณ์การเรียนการสอน ของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนา คุณภาพการศึกษาแม่คง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2

2. ควรวิจัยเรื่อง การจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนแก้ปัญหาด้วยตนเองของโรงเรียนในศูนย์
เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่คง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2
3. ควรวิจัยเรื่อง คุณธรรมจริยธรรมในสาระการเรียนรู้ของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพ
การศึกษาแม่คง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2
4. ควรวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบประชาธิปไตยในโรงเรียนของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนา
คุณภาพการศึกษาแม่คง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2
5. ควรวิจัยเรื่อง รูปแบบการประชุมเครือข่ายผู้ปกครองของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนา
คุณภาพการศึกษาแม่คง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2
6. ควรวิจัยเรื่อง การประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลายของนักเรียนโรงเรียนในศูนย์เครือข่าย
พัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่คง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2

เอกสารอ้างอิง

- จามุรัตน์ จงปัก. (2556). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้น
ผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอปางมะผ้า สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต).
มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่. เชียงใหม่.
- ทิตนา แหมมณี. (2544). การจัดการเรียนการสอนแบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลางโมเดลชิปปา (CIPPA
Model). วารสารวิชาการ, 2(5), 42-45.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ประจาง วงมลจิตร. (2548). การพัฒนาครูกับการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญของครูโรงเรียนประถม
ศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานองคาย เขต 2. (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต).
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี. อุดรธานี.
- ประเสริฐ ครอบแก้ว. (2545). บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน
เป็นสำคัญ. (สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร. กรุงเทพฯ.
- พะยอม หมื่นจิตร. (2547). การพัฒนาครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียน
บ้านหิน (วุฒิวิทยาคาร) จังหวัดนครราชสีมา. (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต).
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. มหาสารคาม.
- พัฒยา เฉ็ดโถม. (2545). ความพร้อมของครูในการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอเหนือคลอง จังหวัดกระบี่. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. กรุงเทพฯ.
- ภัทรพัฒน์ ศรีทองสุข. (2555). การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการ
เทียบเคียงสมรรถนะเพื่อมุ่งสู่ความเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนมัธยมศึกษา
ในจังหวัดสุพรรณบุรี. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
พระนครศรีอยุธยา.

- มาลี ประเสริฐเมธ (2552). การบริหารการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียน
ในอำเภออุ้มผาง จังหวัดพะเยา. (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต).
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย. เชียงราย.
- รุ่ง แก้วแดง. (2541). ภูมิวัตการศึกษาไทย. กรุงเทพฯ: มติชน.
- วัฒนา กระจับทุกข์. (2541). แผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ธนพร.
- วุฒิชชาติ แสนวิเศษ. (2546). สภาพการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนประถมศึกษา
ศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดเลย. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต).
สถาบันราชภัฏเลย. เลย.
- สมอง ชัยทอง. (2550). การพัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ วิชาภาษาไทย
ช่วงชั้นที่ 2 กรณีศึกษา : โรงเรียนท่าแฝกอนุสรณ์ 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 2.
(วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์. อุตรดิตถ์.
- สถาบันพัฒนาความก้าวหน้า. (2553). ยุทธศาสตร์การพัฒนาวิชาชีพผู้บริหารตามหลักเกณฑ์ใหม่.
กรุงเทพฯ: เอส.พี.เอ็น.การพิมพ์.
- สรพงษ์ จันทรพรหมณ์. (2550). การส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของ
ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2. (วิทยานิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยบูรพา. ชลบุรี.
- สุนันทา แก่นคำกาศ. (2548). การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด.
(การศึกษานิเทศการศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. มหาสารคาม.
- สุทน รักบางบุญ. (2545). ความต้องการนิเทศการศึกษาของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดกระบี่. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์. กรุงเทพฯ.
- สุพัตรา เทศเสนาะ. (2551). การนำเสนอแนวทางการพัฒนาสถานศึกษาสู่มาตรฐานการศึกษา
ขั้นพื้นฐานตามแนวประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในอำเภอแก้วเหลียว
สำนักงานเขตการศึกษานครสวรรค์ เขต 1. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต)
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์. นครสวรรค์.
- สุรัชย์ สุขสกุลชัย. (2557). อุตสาหกรรมศึกษา. วารสารวิชาการ, 11(1), 51–52.
- สุวิทย์ มูลคำ และ อรทัย มูลคำ. (2545). 19 วิธีจัดการเรียนรู้ : เพื่อพัฒนาความรู้และทักษะ.
กรุงเทพฯ: ดวงกลมสมัย.
- อุดม ธารณะ. (2553). บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้
ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 2.
(วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร. กำแพงเพชร.
- อุไรวรรณ ฉัตรสุภากรณ์. (2550). บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการจัดการเรียน
การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนเอกชนจังหวัดสมุทรปราการ.
(วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. นนทบุรี.